

İsrail'in Lübnan ve Suriye Saldırılarının Dinamikleri

7 Ekim 2023'te İsrail'in Gazze katliamlarının başlaması üzerinden bir yılı aşkın süre geçmesine rağmen çatışmalar bölgesel ölçekte genişlemiştir. İsrail'in uyguladığı yıldırma politikaları kapsamında, özellikle askeri operasyonlarını yoğunlaştırdığı görülmektedir. İsrail'in bu savaşı sadece Filistin'le sınırlı bırakmayıp, bölgedeki diğer ülkelere yaymayı hedeflediği ve bu doğrultuda Lübnan'ı yeni bir cephe haline getirmiştir.

İsrail, Lübnan'daki saldırılarını Hizbullah'ın varlığını gerekçe göstererek sürdürmüştür. Beyrut'un güneyindeki Haret Hreik bölgesi, Hizbullah'a ait askeri karargah ve silah depolarının bulunduğu gerekçesiyle hedef alınmıştır. Bu saldırılar sonucunda, kısa bir süre içerisinde 2.500 kişinin hayatını kaybettiği ve 800.000 kişinin yerinden edildiği bir bölge. Uluslararası Göç Örgütü'nün verilerine göre, İsrail Lübnan'da şu ana kadar yaklaşık 4.000 binayı yıkmıştır. Bu durum, İsrail ile Hizbullah arasındaki gerilimin neden olduğu hasarın boyutlarını gözler önüne sermektedir.

İsrail'in Saldırıları Lübnan'a Sosyo-Politik Etkileri

Lübnan'ın sosyo-kültürel ve siyasi yapısı, ülkenin istikrarsızlıkla anılmasına neden olmuştur. Etnik ve mezhepsel grupların siyasetteki etkisi, dış aktörlerin bu gruplar üzerinden gerçekleştirdiği manipülasyonlar, Lübnan'ın iç barışını sağlamasının önündeki en büyük engellerdendir. Ülke, altyapı yetersizliği, ekonomik kriz, ticaret yollarının kesintiye uğraması ve sağlık sistemindeki eksikliklerin yanı sıra İsrail'in saldırılarıyla daha da derin bir sosyal ve ekonomik çöküşle karşı karşıyadır. Güneydeki tarım arazilerinin bombalanması ve turizm gelirlerindeki kayıplar, Lübnan ekonomisine ağır darbeler vurmaktadır. İsrail'in savaş stratejisine bakıldığında, genellikle gündüz insansız hava araçlarıyla keşif yapıp, gece saldırı düzenlediği görülmektedir. Son dönemde, İsrail'in Al-Sahel hastanesinin zemin katında Hizbullah'ın nakit ve altın depo sığınağının olduğu iddialarını gerekçe göstererek saldırı gerçekleştirdiği ve bu tür hamlelerle savaşı Lübnan'dan sonra Suriye ve İran'a yaymaya çalıştığı izlenmektedir. Geçtiğimiz haftalarda İsrail'in İran'ın askeri hedeflerine ve Suriye'nin Hama ile Humus bölgelerine yönelik saldırıları, bu genişleme stratejisinin bir parçası olarak değerlendirilmektedir.

Uluslararası Tepkiler ve Çözüm Arayışları

Lübnan'daki çatışmaların sonlandırılması için uluslararası diplomatik girişimler sonucunda ateşkes ilan edilmiştir. Fransa'da düzenlenen Paris Konferansı'nda, Lübnan ordusunun güçlendirilmesi ve insani yardımın artırılması kararlaştırılmıştır. ABD temsilcisi Amos Hochstein'in Beyrut'a gerçekleştirdiği ziyaretler, Hizbullah'ın silahsızlandırılması ve sınırdan çekilmesi yönündeki talepleri içerirken, bu şartların kabul görmediği belirtilmektedir. Ayrıca, BM'nin 1701 sayılı kararına atıfta bulunularak, Lübnan-İsrail sınırında uluslararası barış gücünün konuşlandırılma ihtimali gündeme gelmiştir. Suriye'de Esad rejiminin yıkılması Lübnan'a siyasi ve güvenlik etkileri yansıtacağı beklentileri yüksek. Hem Suriye-Lübnan ikili ilişkiler hem de Hizbullah gibi devlet dışı örgütlerin varlığı yeni dönemde yeni güç dinamiklerin ortaya çıkmasına neden olacaktır. Buna göre İran ve müttefikleri zayıflayacağı gibi bölgedeki güç boşluğunu doldurmak isteyen gruplar yeni çatışmalara neden olabilir.

Son Değerlendirme

İsrail Filistinlilere yönelik katliamları, bölgesel bir kriz haline dönüşmüş durumdadır ve mevcut şartlarda

atışmaların sona ermesinde bölgedeki aktörleri destekleyen dış g unsurların tavrı oldukça belirleyici olmuştur. İsrail'in ABD ve Batılı mtfeiklerinin desteğiyle sürdürdüğü operasyonlar, savaşın dinamiklerini şekillendirmeye devam edecektir. Suriye'deki rejim değişikliğinden sonra ABD'nin dış politikasında olası değişikliklerin bölgedeki gelişmelere etkisi merak konusu olurken, savaşın nihai çözümü konusunda ABD'nin rolü belirleyici olacaktır. Ancak bu rolün ne ölçüde barış odaklı olacağı, Washington'un stratejik çıkarlarına ve yeni yönetimin İsrail merkezli dış politika anlayışına bağlıdır.